

Malmö stad

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Datum: 2025-05-20

Vår referens:

Jeanette Silow Planeringssekreterare

Epost:

jeanette.silow@malmo.se

Diarienummer:

MN-2025-3971

Remiss från kommunstyrelsen om organisering för kraftsamlande insatser

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har fått samordningsansvaret för kraftsamlande insatser och även uppdraget att utarbeta formerna för processen i stort. Insatserna ska vara förebyggande, främja barn och ungas uppväxtvillkor, med mål att få fler unga att studera eller arbeta. Ett antal nämnder föreslås ansvara för de kraftsamlande insatserna med finansiering från kommunstyrelsen. Uppföljning föreslås ske 2030 samt 2035. Miljöförvaltningen ser positivt på arbetet men saknar ett helhetsperspektiv utifrån samtliga hållbarhetsdimensioner, där miljöprogrammets omställningsprocesser samt tillsyn av barn och ungas livsmiljöer kan bidra till ett helhetsperspektiv. Förtydligande behövs för civilsamhällets, malmöbornas, näringslivets och fastighetsägarnas deltagande. Förtydligande behövs även för gränsdragning mellan kraftsamlande insatser och insatser i lokal utveckling samt information om vad som förväntas av nämnderna. Uppföljningsprocessen bör också kompletteras med indikatorer för enskilda insatser.

Förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2025-05-20
- Förslag till yttrande, daterat 2025-05-20
- Återrapportering kring kraftsamlande insatser; nu fråga om remiss STK-2024-1374
- PM: Modell för kraftsamlande insatser

Beslutsplanering

Miljönämnden 2025-06-12

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Konsekvensbeskrivning

Miljöförvaltningen bedömer ur ett barnrättsperspektiv att förslaget bör kompletteras med hur barn och ungas delaktighet i lämpliga delar av det fortsatta arbetet kan läggas upp.

Konsekvenserna för berörda barn boende i socioekonomiskt utsatta område är ökade förutsättningar till studier eller arbete. Dessa är skyddsfaktorer för barn och unga uppväxtvillkor. På sikt kan detta bidra till en mer jämlik hälsa, minskad segregation, och bättre möjlighet till arbete och trygga livsvillkor längre fram i livet.

De ekonomiska konsekvenserna av förslaget är svåra att överblicka, då förslag saknas på ekonomiska fördelningskriterier mellan involverade nämnder.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt förslag till organisering av det fortsatta arbetet med kraftsamlande insatser till bland annat miljönämnden för samråd. Svar önskas senast 2025-06-12. Stadskontorets förslag utgår från tidigare remissrunda för ärendet gällande lokal utveckling och områdeslyft (STK-2023-137).

Kommunfullmäktige har givit kommunstyrelsen samordningsansvaret för kraftsamlande insatser. Det övergripande arbetet är förebyggande och främjande arbete med målsättning att öka ungas möjligheter att arbeta och studera efter årkurs 9. Uppföljning kommer att ske utifrån statistik från UVAS (unga som varken arbetar eller studerar). Stadskontoret har tagit fram ett kompletterande index till UVAS – behörighet till yrkesprogram, trångboddhet, ekonomiskt bistånd och låg inkomststandard. Uppföljning och mätning kommer ske 2030 och slutligen år 2035. Stadskontoret föreslår initialt att arbetsmarknads- och socialnämnden, fritidsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, kulturnämnden och tekniska nämnden får ett särskilt uppdrag att genomföra de kraftsamlande insatserna. Stadskontoret har en samordningsfunktion och ett kansli för arbetet med kraftsamlande insatser. Till skillnad från arbetsprocessen för lokal utveckling kommer kommunstyrelsen

besluta om särskild finansiering för kraftsamlande insatser som förstärkning av grunduppdraget. En förvaltningsöverskridande styrgrupp samt arbetsgrupp från de olika förvaltningarna med särskilt ansvar föreslås inrättas. De kraftsamlande insatserna syftar till att adressera lokala socioekonomiska utmaningar med barn och unga i fokus för att uppnå en mer jämlik stad och minska segregationen. Stadskontoret föreslår att slutgiltiga delområden för insatser tas ut senare. Stadskontoret önskar svar på fyra frågeställningar.

Miljöförvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen ser positivt på arbetet med kraftsamlande insatser samt att stadskontoret får ett tydligt samordningsansvar gällande processen för organiseringen av arbetet. Miljöförvaltningen besvarar remissens fyra frågeställningar samt lämnar även synpunkter och förslag till det fortsatta arbetet.

- Hur kan/bör nämnderna involveras i arbetet?

De ansvariga nämnderna bör involveras i ett tidigt skede, för att tydliggöra roller, ansvar, beslutsmandat och liknande som krävs för en effektiv styrning och ledning av uppdraget. I detta ingår även att identifiera andra relevanta nämnder och aktörer för det fortsatta arbetet.

- Finns det någon befintlig styrgrupp som anses lämplig för arbetet?

De föreslagna ansvariga nämnderna bör i samverkan med stadskontoret se över vilka befintliga styrgrupper som kan vara lämpliga.

- Vad vore rimliga fördelningskriterier för ekonomiska medel mellan förvaltningar kopplat till föreslagna insatser?

Det behöver förtydligas vad en kraftsamlande insats ska innehålla, vad respektive förvaltning förväntas bidra med genom grunduppdraget och vad kommunstyrelsen avser att bidra med.

- Finns det insatser som redan är i gång som behöver förstärkas inom ramen för kraftsamlande insatser?

Arbetet med att ta emot elever i årskurs 8 för prao samt kommunens sommarpraktik för ungdomar - Ung i sommar - föreslås utvecklas och förstärkas. Dessa insatser främjar barn

och ungas uppväxtvillkor med arbetslivskunskap och inspiration till framtida yrke- eller studier. Även Malmö stads gemensamma strategiska kompetensförsörjningsarbete bör kunna förstärkas genom exempelvis större samverkan med näringsliv, universitet och andra relevanta aktörer.

Ytterligare synpunkter

Stadskontoret behöver skapa förutsättningar för barn och ungas delaktighet i lämpliga delar. Barn och unga med funktionsnedsättning är en särskilt utsatt grupp, där hänsyn behöver tas.

Det bör finnas möjlighet till ett bredare angreppssätt för kraftsamlande insatser med utgångspunkt i alla tre hållbarhetsdimensionerna – social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Fler nämnder och relevanta aktörer kan då inom grunduppdragen bidra i arbetet utifrån ett bredare perspektiv på skyddsfaktorer för barn och ungas uppväxtvillkor. Miljöprogrammets omställningsprocesser är en sådan möjlig kraftsamlande insats, vilket miljönämnden även framfört i sitt förra yttrande. Delaktighet och inflytande i samhällsfrågor, som exempelvis klimatomställningsarbetet, är en skyddsfaktor som är främjande för barn och ungas uppväxtvillkor. Även större riktade tillsynsinsatser inom miljöer där barn och unga vistas som exempelvis bostadsområden och skolor kan bidra till goda uppväxtvillkor för barn och unga. Insatser inom ramen för Tryggare Malmö skulle också vid behov kunna kopplas samman och förstärka arbetet med kraftsamlande insatser.

Det framgår inte tydligt hur Malmöborna, civilsamhällets aktörer, näringslivet samt fastighetsägare ska involveras i det fortsatta arbetet.

Det framgår inte av förslaget om det är möjligt att en kraftsamlande insats kan komma som ett initiativ från behov som uppstår inom processen för det lokala utvecklingsarbetet. Det finns därför behov att förtydliga gränsdragning och synka arbetet inom processen för lokal utveckling samt kraftsamlande insatser.

Då kraftsamlande insatser kan vara en förstärkning av grunduppdraget blir det viktigt att tydliggöra skillnaden mellan de olika initiativ som pågår och hur nämnderna ska förhålla sig till dessa.

Uppföljning av arbetet bör förtydligas med lämpliga indikatorer, för att mäta effekterna av de enskilda kraftsamlande insatserna. Att stärka och främja ungas

uppväxtvillkor kräver långsiktighet och ett väl utbyggt tvärsektoriellt samarbete, med relevanta nämnder och aktörer, vilket inledningsvis kan kräva tätare uppföljning.

Ansvariga

Rebecka Persson

Miljödirektör